

активність студентської молоді. Впровадження інтерактивних форм навчання – є один з найважливіших напрямків вдосконалення підготовки студентів у закладах вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Круглий стіл «Образ суспільних та освітніх інновацій як складова позитивного іміджу України» // http://www.ispp.org.ua/podiy_31.htm.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.

ІСТОРІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК СИСТЕМА ЗНАНЬ ПРОФЕСІЙНО-СВІТОГЛЯДНОГО ХАРАКТЕРУ

*Жданова-Неділько О. Г.
Полтава, Україна*

Освітні програми бакалаврського рівня «Менеджмент (Управління навчальним закладом)», «Менеджмент (Управління проєктами)» та «Менеджмент (Управління навчальним закладом)», започатковані кафедрою педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка в 2019 р., поміж інших освітніх компонентів включають навчальну дисципліну «Історія менеджменту», вивчення якої передбачається в 1 навчальному семестрі.

Таке розміщення дисципліни в навчальному плані є принциповим і обґрунтовується тим, що вона покликана окреслити змістове поле, яке формує сутність професійної підготовки менеджера не тільки в синхронному, часовідповідному сенсі, а й в історичному розрізі. Адже попри те, що сучасний менеджмент спирається на актуальні досягнення в різноманітних галузях і розвивається разом із ними, акумулюючи найбільш продуктивні досягнення сучасної наукової думки, історія управління як різновиду людської діяльності цікава для нас не лише як одна з реалій цивілізаційного поступу. Управлінський спадок давніх народів часто являє собою найбільш очевидні, а відтак – і найбільш об'єктивно обумовлені закономірності керування людськими ресурсами в різноманітних обставинах вирішення суспільних проблем засобами організованої взаємодії. Водночас, саме їхнє різноманіття дає змогу розвивати необхідне для менеджера аналітичне мислення, з'ясовуючи принципові подібності й відмінності управлінських ситуацій, порівнюючи моральні засади управління у різних народів і в різні епохи.

Так, цікавим прикладом, що розглядається нами на заняттях, є сукупність принципів ефективного управління, характерних для давньокитайської філософської течії, заснованої в VI–V ст. до н.е.) Лао-цзи і відомої як даосизм. С. Коваленко наводить їхній наступний перелік:

«1) керівник не повинен підміняти досягнення цілей суспільства цілями особистого збагачення, він повинен уміти сам себе обмежувати;

2) керівник не повинен бути самовпевненим;

3) керівник не повинен робити нічого такого, що гальмувало би прояв принципу саморозвитку;

4) серця і душі простолюдників треба робити порожніми, а їх шлунки й гаманці – повними;

5) керівник повинен дивитися на будь-яку справу як на важку й для її вирішення мобілізувати всі свої ресурси, щоб у результаті вона стала легкою;

6) керівник повинен пам'ятати про те, що здійснення великого починається з малого;

7) мудрий керівник повинен залишатися «невидимим» для своїх підданих, кращий той, про якого люди знають лише те, що він існує» [1, с. 31].

Дискусія на основі наведених принципів не лише дозволяє формувати вдумливе ставлення до самого процесу управління людьми, бачити в ньому чисельні причинно-наслідкові зв'язки, а й співвідносити його специфіку з суспільним устроєм, його моральними засадами, цілями й особливостями функціонування держави, поглядами на різні верстви її населення тощо. Таким чином стихійні погляди на практику управління, притаманні більшості молоді на побутовому рівні, починають трансформуватися в уявлення про менеджмент як науку, засновану на розумінні логіки процесу, закономірностей його динаміки, поєднанні варіативних та інваріантних складників об'єктивної та суб'єктивної управлінської концепції.

Важливим кроком формування професійних поглядів майбутніх управлінців бачимо також з'ясування взаємозалежності між економічним розвитком суспільства та виникненням менеджменту в його сучасному розумінні як науки і практики. Тож чималу увагу приділяємо явищу технологічної революції, сутнісним моментом якої дослідники вважають перехід до нового технологічного способу виробництва, застосування у виробництві принципово нового комплексу знарядь праці. Так, О. Шаравара виокремлює таку типологію технологічних способів виробництва, як «інструменталізація, механізація, машинізація і комп'ютеризація, зміна яких лежить в основі промислових революцій» і зазначає, що «у ході історії промислових революцій відбувається поетапна передача виробничо-трудова функцій людини-працівника технічним засобам. Вважається, що, коли енергетична революція збігається з революцією у сфері комунікацій, саме тоді й відбуваються великі технологічні прориви, тобто промислові революції, що створюють нові економічні моделі» [2, с. 155]. Спільно зі студентами і спираючись на інформацію про економічний і суспільно-політичний розвиток країн світу, ми робимо висновки, у чому простежується взаємозумовленість між згаданими технологічними проривами та менеджментом як професійним управлінням, спираємося на цю інформацію і в основній частині курсу, аналізуючи виникнення і функціонування основних шкіл менеджменту, підсумовуючи тенденції його сучасного розвитку в різних країнах світу.

Слід зазначити, що, вивчаючи погляди фундаторів і представників багатьох шкіл менеджменту, студенти водночас отримують навички вдумливого ставлення до різних поглядів і думок, обстоювання власної точки

зору на їхню життєздатність у сучасних умовах, творчого застосування напрацювань попередників для формування в подальшому продуктивної індивідуальної управлінської концепції.

Отже, дисципліна «Історія менеджменту» є одним із важливих чинників успішної професійної підготовки майбутнього менеджера на початковому етапі його навчання.

Список використаних джерел:

1. Коваленко Є. Я. Становлення культури менеджменту в стародавньому Китаї. *Культура і сучасність*. 2018. №1. С. 26-33.
2. Шаравара О. Промислова революція як чинник розвитку суспільства. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2017. Вип. 16. С. 154-156.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦІЛІСНОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

*Ільченко О. Ю.
Полтава, Україна*

Сьогодні, в умовах Нової української школи, принцип зв'язку теорії і практики є одним із провідних в організації освітнього процесу, адже мета школи – сформувати в учнів «ядро знань, на яке будуть накладатись уміння цими знаннями користуватися, а також цінності та навички, що знадобляться випускникам української школи у професійному та приватному житті» [3]. Проте реалії сьогодення переконують, що в сучасних умовах, поки що, не досягнуто належного рівня єдності теорії і практики у підготовці вчителя: терміни багатьох видів практик скорочені, пропедевтична педагогічна практика, як один із найважливіших і визначальних видів практики студентів, у багатьох університетах відсутня, через брак коштів не завжди проводиться практика в школах сільської місцевості тощо. Водночас, Закон України «Про освіту» (2017 р.) наголошує і акцентує на тому, що метою сучасної освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору [2]. Реалізація цієї мети вимагає оновлення головних завдань професійно-педагогічної підготовки здобувача вищої освіти і, зокрема, вчителя. Ці зміни стосуються нових освітніх стандартів, кваліфікаційних моделей і методичних систем професійної підготовки фахівців за рівнями «бакалавр» і «магістр».